

AKTIESPARKONTO

- Samt en inblick i sparande och placering på Åland

Patrik Söderlund

2021:05

Datum för godkännande: 19.05.2021
Handledare: Christer Kullman

EXAMENSARBETE

Högskolan på Åland

Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Författare:	Patrik Söderlund
Arbetets namn:	Aktiesparkonto-samt en inblick i sparande och placering på Åland
Handledare:	Christer Kullman

Abstrakt

Detta examensarbete handlar om aktiesparkonton. Ett aktiesparkonto är ett sparkonto där man sätta in både pengar och aktier till ett maximalt värde av 50000 €. På den finländska och åländska marknaden är de en relativt ny företeelse då de blev möjliga att öppna först den 1.1.2020. Aktiesparkonto ger även vissa skattemässiga fördelar då man bla ej behöver betala skatt på de enskilda transaktionerna.

Syftet med detta examensarbete är att få en djupare förståelse för aktiesparkonton samt ta reda på om de har haft någon inverkan på den finansiella marknaden här på Åland.

Detta examensarbets empiriska del är främst utförd enligt en kvalitativ undersökningsmetod där jag genomfört intervjuer med personer involverade i den åländska bankbranschen för att få reda på de frågor jag har haft.

Nyckelord (sökord)

aktiesparkonto, sparande, placering, aktier

Högskolans serienummer:	ISSN:	Språk:	Sidantal:
2021:05	1458-1531	Svenska	31 sidor

Inlämningsdatum:	Presentationsdatum:	Datum för godkännande:
05.05.2021	12.05.2021	19.05.2021

DEGREE THESIS

Åland University of Applied Sciences

Study program:	Business Administration
Author:	Patrik Söderlund
Title:	Investment savings account-and an insight into savings and placings on the Åland Islands
Academic Supervisor:	Christer Kullman

Abstract
This thesis is about investment savings accounts. An investment savings account is a savings account where you deposit both money and shares with a combined maximum value of 50000 €. In the Finnish and Alandic markets, they are a relatively new phenomenon as they became possible to open only on 1.1.2020. Investment savings accounts also provide certain tax benefits as you do not have to pay tax on the individual transactions.   The purpose of this thesis is to gain a deeper understanding of investment savings accounts and to find out if they have had any impact on the financial market here on Åland.   The empirical part of this thesis is mainly performed according to a qualitative research method where I conducted interviews with people involved in the Åland banking industry to answer the questions I have had.

Keywords
investment savings account, savings, placings, shares

Serial number:	ISSN:	Language:	Number of pages:
2021:05	1458-1531	Swedish	31 pages

Handed in:	Date of presentation:	Approved on:
05.05.2021	12.05.2021	19.05.2021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställning	6
1.4 Avgränsningar	7
1.5 Metodval	7
2.METOD	8
2.1 Undersökningsmetod	8
2.1.1 Kvalitativ undersökningsmetod	8
2.1.2 Kvantitativ undersökningsmetod	8
2.2 Val av respondenter	8
2.3 Strukturering av intervjufrågor	9
2.4 Litteraturstudie	9
2.5 Val av undersökningsmetod	10
3. TEORI	11
3.1 En överblick av olika sparkonton	11
3.1.1 Aktiesparkonto	11
3.1.2 Sparkonto	11
3.1.3 Sparkonto med rörlig sparränta	12
3.1.4 Fasträntekonto	12
3.1.5 Sparkonton med och utan statlig insättningsgaranti	13
3.2 Aktier	13
3.3 Teorier gällande sparande av pengar	14
3.3.1 Expected utility theory	15
3.3.2 Richard Thalers teori gällande integreringen av psykologi inom ekonomisk teori	16
3.3.3 Prospect theory	17
3.3.4 Livscykelhypotesen	18
3.3.5 Social ekonomi	18
3.4 En överblick av konsumenters kapitalsparande och investeringar	19
4.EMPIRISK UNDERSÖKNING	20
4.1 Urval av respondenter	20

4.2 Intervjufrågor	20
5. RESULTAT	22
5.1 Resultat av studien	22
5.2 Lanseringen av aktiesparkonton	22
5.3 Sparande och placering på Åland	24
5.4 Övriga synpunkter bland respondenterna	24
6. DISKUSSION OCH SLUTSATS	26
6.1 Validitet och reliabilitet	27
6.2 Förslag till framtida forskning	27
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	29

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Jag valde att skriva om aktiesparkonton av främst två orsaker. Den första är att jag alltid varit intresserad av sparande och allt runt omkring det. Den andra stora anledning var är att aktiesparkonton är någonting relativt nytt på den finländska och åländska marknaden då aktiesparkonton enligt lag blev tillåtna att öppnas fom den 1.1.2020. Det känns alltid stimulerande att skriva om något som känns relativt utforskat akademiskt och som det inte forskats så mycket om tidigare. En till sak som intresserar mig med detta arbete är att ta reda på hur ålänningarna väljer att spara och placera sina pengar samt att det vore intressant att se om aktiesparkontona “tagit fart” ute bland konsumenterna sedan de blev tillgängliga för ett år sedan.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är främst för mig att lära mig mera om aktiesparkonton och vad de innebär. Dessutom vore det intressant att kunna ta reda på hur spar vanorna ser ut bland de åländska konsumenterna och se hur flitigt det har valts att öppnas aktiesparkonton sedan de blev tillgängliga.

1.3 Frågeställning

De huvudsakliga frågeställningarna jag kommer att arbeta med i detta examensarbete är:

Hur ser vanorna ut när det gäller penning sparande hos de åländska konsumenterna. Är aktiesparkonton något som kan komplettera detta ?

I hur stor utsträckning har de åländska konsumenterna valt att öppna aktiesparkonton sedan det först blev möjligt att göra det?

1.4 Avgränsningar

Ämnesområdena i detta examensarbete kommer huvudsakligen att avgränsas till Aktiesparkonton och att ge läsaren en djupare inblick i hur de fungerar. Jag kommer även att ha med information om andra typer av sparkonton. Jag har enbart valt att fokusera på den Åländska och Finländska marknaden när det gäller statistik och data. Jag har även valt att intervjua enbart personer som jobbar på de banker vi har här på Åland. Detta pga det var det mest rimliga alternativet med tanke på de resurser som fanns att tillgå.

1.5 Metodval

I detta examensarbete valde jag att använda mig av en sk kvalitativ undersökningsmetod samt litteraturstudier. En kvalitativ undersökningsmetod innebär i detta fall att jag utförde enskilda intervjuer för att få en djupare förståelse för ämnet. Litteraturstudier innebär att man studerar tidigare forskning och information inom det utvalda ämnet man forskar kring. Jag använde mig av litteraturstudier för att forma den teoretiska delen av examensarbetet.

2.METOD

2.1 Undersökningsmetod

2.1.1 Kvalitativ undersökningsmetod

En kvalitativ undersökningsmetod kännetecknas av att man betonar vikten av ord, text och meningar istället för att lägga fokuset enbart på siffror. Detta sker oftast genom att man gör djupare intervjuer med respondenter där man får fram en stor mängd information som analyseras och tolkas av den/de som gör undersökning (Bryman, 2008). Det andra som kännetecknar den kvalitativa undersökningsmetoden är närheten mellan forskaren och undersökningsproblemet, man kan säga att forskaren samlar information inifrån problemet eftersom han står i direkt kontakt med respondenten (Olsson & Sörensen, 2011).

2.1.2 Kvantitativ undersökningsmetod

En kvantitativ undersökningsmetod kan sägas vara motsatsen till en kvalitativ undersökningsmetod då fokuset skiftar till att analysera större mängder information som t.ex samlats in i form av enkäter (Olsson & Sörensen, 2011). Detta innebär även att kontakten mellan forskaren och respondenten oftast blir kortvarig och att den sker på distans i.o.m att forskaren står utanför och iakttar respondenten objektivt (Darmer & Freytag, 1995). I en kvantitativ undersökningsmetod så utgår man ofta även från en tidigare teori som grundar sig i tidigare undersökningar som även kombineras med forskarens tidigare erfarenheter. Teorin formuleras sedan om i hypoteser eller syften för att sedan prövas. Hypoteserna kan sedan verifieras vilket leder till en sk hypotes utveckling eller falsifieras vilket leder till att teorin bearbetas och utsätts för en ny prövning (Olsson & Sörensen, 2011).

2.2 Val av respondenter

Jag valde ut respondenterna till detta arbete främst pga jag ansåg att de hade den kunskapen som behövdes för att besvara de frågor jag ställde till dem. En annan faktor var även att de var

ansvariga för akitesparkonton på sina respektive arbetsplatser, därav kändes det naturligt att anta att de hade kunskap inom mitt valda forskningsområde. Rent teoretiskt så skulle jag säga att jag valde en urvalsteknik som kallas för målinriktad urval. Målinriktad urval innebär att man väljer ut personer för intervju som är relevanta för det ämne man forskar om (Bryman 2008).

2.3 Strukturering av intervjufrågor

När man gör intervjufrågor inom ett vetenskapligt arbete kan man välja hur standardiserade frågorna är samt hur strukturerade de är. En hög standardisering betyder att man ordnar sina frågor i en förhandsbestämd ordning och med en standardiserad språklig utformning. Låg standardisering innebär att frågorna exempelvis inte ställs i någon särskild ordning. Skillnaden mellan låg och hög standardisering innebär i stor grad man kan göra olika tolkningar av frågorna som ställs. Om struktureringen är hög så bör frågorna tolkas identiskt oavsett respondent. Vid låg strukturering så tolkas frågorna olika beroende på respondent. I mitt arbete så anser jag att jag hade en hög standardisering av frågorna eftersom alla respondenter fick likadana frågor. Anledningen till detta var att jag ansåg att resultatet skulle bli enklare att tolka om alla fick samma frågor att svara på än om de fick individuellt anpassade frågor. Struktureringen däremot var låg eftersom frågorna kunde tolkas olika beroende på respondent.

2.4 Litteraturstudie

För att hitta den information som behövdes att forma den teoretiska delen av arbetet valde jag att göra en sk litteraturstudie. Denna term innebär att man tar information från sådant som vetenskapliga artiklar, böcker, tidskrifter mm. Litteraturstudien syftar på att ge en överblick av de källor man undersökt i ett visst ämne och ska ge svar på syftet i undersökningen (Labaree, 2009).

När man genomför en litteraturstudie är det även viktigt att skilja på de två termerna **primärkällor** och **sekundärkällor**. Med primärkälla menas en källa vars resultat och mening redan har tolkats. En primärkälla kan alltså ses som förstahandsinformation. Med sekundärkälla menas en källa vars information hänvisar till en annan text. Detta innebär att sekundärkällan

blir en tolkning av något som redans sagts eller skrivits. Därav bör man använda sig av primärkällor när man genomför en litteraturstudie (Universitet n.d.).

2.5 Val av undersökningsmetod

Jag valde att jobba med i huvudsak två undersökningsmetoder i detta examensarbete. Litteraturstudier samt en kvalitativ undersökningsmetod. Jag valde att forma den teoretiska delen av detta arbete genom litteraturstudier. Detta pga jag ansåg att detta var det bästa och mest effektiva sättet att få den teoretiska information jag behövde för detta ämne. Att använda en kvalitativ undersökningsmetod i form av intervjuer med de som redan arbetar med i aktiesparkonto i "verkligheten" kändes för mig som den bästa metoden att få mera information hur aktiessparkontona fungerar i praktiken. Jag ansåg även att kunskapen bland allmänheten om just aktiesparkonton antagligen är rätt låg och t.ex genomföra en enkät skulle ge data som var intetsägande och med låg reliabilitet.

3. TEORI

3.1 En överblick av olika sparkonton

Här nedan har jag valt att ge en överblick av både mer traditionella sparkonton och aktiesparkonton i syfte att läsaren enklare ska få en överblick av skillnaderna mellan de olika kontotyperna som finns på marknaden.

3.1.1 Aktiesparkonto

Detta är en form av sparkonto där besparingarna görs i form av investeringar i aktier. Dessa konton fungerar enligt de föreskrifter vi har både i Finland och Åland på det viset att som privatperson har man rätten att öppna högst ett aktiekonto åt gången samt det maximala beloppet man kan överföra till detta konto är 50000 € (Konow, 2019) .

Aktiesparkontot är i sin tur indelat i ett aktie och penningkonto och det är tillåtet att ha både pengar och aktier samtidigt på detta konto. Dock så måste alla eventuella aktier som finns på kontot säljas bort innan man tar ut sina pengar (Vero Skattemyndighet, n.d.). Iden med ett aktiekonto ur konsumentens synvinkel kan anses att det innebär vissa skattemässiga fördelar att ta ut pengar från ett sådant konto. Beskattningen sker på de pengar som tas ut från aktiesparkontot enligt kapital skattesatsen som i nuläget ligger mellan 30-34%. Eventuella aktier som man säljer från kontot beskattas inte heller i samband med försäljningen (Konow, 2019).

3.1.2 Sparkonto

Sparkonton har sitt i historiska ursprung i början av 1800- talet då banker i Europa började erbjuda denna typ av konto till personer med lägre inkomster, med avsikten att få dem att börja spara sina pengar på bank. De ursprungliga initiativtagarna till detta var regeringar och även socialt engagerade grupper som t.ex religiösa samfund som vill hjälpa de mer utsatta i samhället (Wikipedia, 2019; Encyclopedia Britannica, 2017.).

Den mest väsentliga skillnaden mellan ett vanligt bankkonto sk transaktionskonto och ett sparkonto är att på sparkonton kan man enbart göra insättningar av pengar samt göra uttag av pengar, de kan inte t.ex användas för att göra betalningar. En annan skillnad är att banker oftast har högre sparränta på dessa konton för att försöka locka konsumenter att öppna ett sparkonto. Även värt att påpeka är att det förekommer att vissa banker erbjuder ett begränsat antal av kostnadsfria uttag av pengar innan man behöver betala (Wikipedia, 2021.).

På den finansiella marknaden erbjuds det en mängd variationer på sparkonton med sina egenheter sinsemellan. Här nedan kommer jag att lista några av dem.

3.1.3 Sparkonto med rörlig sparränta

Detta innebär att räntan på sparkontot är rörlig. Detta medför att det inte finns någon bindningstid och att räntan varier i samband med att styrräntan förändras utifrån vad den nationella riksbanken beslutar. Fördelen med att ha en rörlig sparränta på sitt sparkonto är att man kan disponera sina pengar fritt och ta ut dem som man önskar (Sverigekredit, n.d.). Som ett incitament för att locka fler kunder till att lägga in sina pengar på denna typ av konto så använder vissa banker och kreditinstitut sig av en liten bonusränta (t.ex på 0,15%) om man inte tar ut pengarna på en viss tid (Bluestep, 2021).

3.1.4 Fasträntekonto

Som namnet antyder så är räntan på detta konto fast dvs den ändras inte under tidens gång. Använder man sig av denna typ av sparkonto bör man ta i beaktande att det finns en bindningstid mellan 3 månader ända till 5 år. Vanligtvis är pengarna bundna till kontot under hela bindningstid och man kan inte ta ut dem innan bindningstidens slut. Vissa banker erbjuder möjligheten att ta ut pengarna i förskott, dock mot en avgift (Sverigekredit, n.d.). Räntan på ett fasträntekonto är generellt lite högre än på ett konto med rörlig sparränta och räntan bestäms utifrån marknadsräntan den dag placeringen sker (Nordea, n.d.).

3.1.5 Sparkonton med och utan statlig insättningsgaranti

Om en bank eller kreditmarknadsbolag har tillstånd av den Statliga Finansinspektionen så täcks sparkontot i det fallet av den statliga insättningsgarantin. Syftet med detta är att skydda de som sparar sina pengar om banken får ekonomiska problem att förhindra att de blir av med de pengar de sparat i den situationen. Statlig insättningsgaranti innebär även att staten betalar tillbaka de pengar man blivit av med ifall banken fått ekonomiska problem samt flyttar pengarna till en annan bank (Sverigekredit, n.d.).

Det finns även sk inlåningsföretag och sparkassor som är registrerade hos Finansinspektionen men saknar insättningsgaranti. Detta är tillåtet enligt lag och det innebär således att om man öppnar ett sparkonto hos denna typ av företag så får man inte tillbaka sina pengar om företaget drabbas av ekonomiska problem. Fördelen för konsumenten att använda ett sparkonto utan insättningsgaranti är att räntan vanligtvis är högre än hos sparkonton som täcks av statlig insättningsgaranti (Sverigekredit, n.d.).

3.2 Aktier

En aktie definieras som en andel i ett aktiebolag, vilket motsvarar en kapitalinsats från ägaren. Denna kapitalinsats är grunden för ett aktiebolags aktiekapital och ägaren av en aktie får rättigheten att ta del av bolagets tillgångar och resultat. Som aktieägare får man även rätten att delta och rösta på bolagsstämmor samt ta del av företagets vinst genom aktieutdelningar (Wikipedia, 2021.).

En akties värde baseras på företagets lönsamhet och som aktieägare har man begränsat ansvar för bolaget genom att man ej kan förlora mer än man satsat i ett aktiebolag. I vissa länder så kan man dela in aktierna i A-,B-,C- och D- aktier där skillnaden mellan dem är hur mycket röster man har beroende på vilken aktie man köpt där en A-aktie ger rätt till fler röster än en B-aktie osv. På senare tid har det även kommit begränsningar på hur mycket en C- eller D-aktie får vara värd jämfört med en högre aktieserie som nu inte får vara mindre värd än 1/10

röstandel jämfört med högre aktieserie. Jämför detta med tidigare då det t.ex fanns aktier med 1/1000 röstandel (Wikipedia, 2021.).

Själva aktieutdelningen sker efter att företaget upprättat sin årsredovisning och styrelsen gett sitt förslag till vad som skall ske med den eventuella vinsten och att man sedan på årsstämman beslutar om en eventuell utdelning skall ske. Ett aktiebolag har rätten att ge flera aktieutdelningar under ett år men vanligtvis brukar högsäsongen för aktieutdelningen vara i april/maj (Avanza, n.d.)

När det gäller det individuella ägandet av aktier så räknas man som en aktieägare från den punkt att man köper aktien och förs in den sk aktieboken som är ett register av alla aktieägare i bolaget (Avanza, n.d.). Om man eventuellt vill sälja sina aktier så måste man först öppna ett sk aktiekonto vilket man även måste göra om man vill köpa aktier. Själva aktiehandeln sker nuförtiden mestadels via Internet och om man vill köpa/sälja sin aktie så lägger man ut en sk aktieorder för att indikera att man lagt ut sin aktie till köp/försäljning. Själva anbudet hamnar sedan i det sk orderdjupet som är en lista över hur mycket tidigare säljare har varit villiga att sälja aktien för (Avanza, n.d.).

I Finland så betalar man enbart skatt på sina aktier när man säljer dem och skatten ligger på 30% om vinsten är >30 000 medan den är 34% om vinsten är <30 000 . Man kan även för att minska den skattesumma man behöver betala använda den sk presumtiva anskaffningsutgiften. Detta är användbart t.ex om man köpte sina aktier för en tid sedan då man kan dra av ett större värde från sin beskattning än om man använder det verkliga inköpsvärdet. T.ex man köpte aktier för motsvarande 700 € 1994 och väljer att sälja dem 2021 vilket ger en presumtiv anskaffningsutgift på 1000 €. I sin tur innebär detta att man betalar 300 € mindre i skatt (Vero Skattemyndighet, n.d.).

3.3 Teorier gällande sparande av pengar

Det finns ett flertal teorier och ideer hur människor sparar och spenderar sina pengar. Inom ekonomisk teori har man tidigare utgått att människan fattar sina ekonomiska beslut på rationella grunder. På senare tid har detta ifrågasatts av bla Richard Thaler som anser att beslut

fattas på irrationella grunder. Som exempel på irrationellt tänkande är att äta en skål med nötter som står på bordet innan middagen fast man är medveten att det kommer att förstöra aptiten innan maten. Nedan tänkte jag presentera en överblick av de olika teorierna som finns kring människors sätt att spara pengar.

3.3.1 Expected utility theory

Detta är en av de äldsta teorierna inom området. Denna teori har sina rötter i den sk *Von Neumann-Morgenstern utility theorem* från 1944 av John Von Neumann och Oskar Morgenstern. Denna teori utgår ifrån att när en individ står inför ett osäkert beslut t.ex gällande den privata ekonomin så kommer individen att försöka göra såna beslut som ger maximalt mervärde åt en själv (Wikipedia, 2021.). Denna teori har även sitt ursprung i sk spelteori bl.a St Petersburg paradoxen som handlar om att singla slant och det förväntade utfallet av slantsinglingen (Chen, 2021).

Ett mera praktiskt exempel inom ekonomi är exempelvis försäkringar. En försäkring täcker upp eventuella skador och liknande som uppstår på t.ex en bil, medans om man inte har en försäkring så behöver man betala skadan själv. I det här fallet kan det anses att kunden får större mervärde av att betala för försäkringen än att inte betala för den (Chen, 2021).

Inom just sparande av pengar kan denna teori innebära att t.ex en kund väljer en bank som ger högre sparränta vilket anses ge större mervärde för kunden.

Inom *expected utility theory* finns även något som kallas *expected value* (förväntat värde).

Detta kan beskrivas som om man exempelvis har en lott som kostar 20€ och sannolikheten att man skall vinna 2000€ på lotten är 0,5% så beräknas *expected value* i detta fall som $0,005 \times 2000 = 10$ alltså är *expected value* i detta fall 10€ (Pettinger, n.d.). På senare tid har denna teori fått kritik för att den inte tar i beaktande de känslomässiga aspekter som ligger bakom när en individ fattar ett ekonomiskt beslut (Popov, 2017).

3.3.2 Richard Thalers teori gällande integreringen av psykologi inom ekonomisk teori

En av dem som ifrågasatt tidigare teorier om hur folk fattar sina ekonomiska beslut är Richard Thaler. Han anser att folk inte alltid fattar helt rationella beslut i ekonomiska frågor till skillnad från vissa teorier som anser att folk alltid försöker maximera den egna vinsten (Popov 2017)

Richard Thaler började formulera sin teori 1980 med artikeln "Toward a positive theory of consumer choice" som undersökte hur vi fattar våra ekonomiska beslut utifrån tre faktorer: kognitiva begränsningar, problem med självkontrollen samt sociala preferenser. I denna artikel myntade han även begreppet "endowment effect" som innebär tendensen för individer att värdera sådant som man själv äger högre. Den psykologiska aspekten av denna teori handlar mycket om riskbedömning såtillvida att Thaler studerade hur mycket personer är villiga att riskera något t.ex sina pengar eller hälsa.

Genom en serie experiment så kom Thaler fram till att människor tenderar att välja de beslut som de tror är de bästa för en själv istället för att försöka se den större helheten (Nobelkommissionen, 2017).

Thaler ansåg även att människor har två sidor av sig själva, en mer rationell sida och en irrationell sida och det är även så företag tjänar pengar genom att locka fram folks irrationella sida t.ex med hjälp av marknadsföring. Thalers teori är även en del i en bredare grupp med ekonomiska teorier som gemensamt kallas för behavioural economics (betende ekonomi) som alla har gemensamt att de anser att individer fattar sina ekonomiska beslut på känslomässiga grunder snarare än bara rent logiska beslut (Popov, 2017).

Richard Thaler har även varit med och tagit fram en annan teori inom *behavioural economics* som kallas för "Nudge theory". Denna teori går ut på att använda positiv förstärkning (positive reinforcement) och indirekt påverkan för att styra individers beslut (Wikipedia, 2021.). Ett annat centralt begrepp inom nudge theory är sk *design choices* som studerar vilka inflytanden utifrån påverkar vårt beslutsfattande och huruvida vissa beslut fattas instinktivt eller impulsivt.

Nudge theory förespråkar även att man minimerar motstånd och konfrontation när man t.ex tar fram reklam eller skriver en lag genom att undvika formuleringar som känns påtvingade och kan kännas aggressivt formulerade. Ett enkelt exempel som visar på detta tankesätt är att istället för att räkna kalorier (påtvungad metod) så använder man en mindre tallrik (nudge) (Businessballs, 2017).

3.3.3 Prospect theory

Denna teori formulerades första gången 1979 av Daniel Kahneman och Amos Tversky. Grundidén kring denna teori kretsar mycket kring “loss aversion” (förlustaversion) och teorin anser att individer ser frågor gällande vinst och förlust av t.ex pengar på ett asymmetriskt sätt. Ett asymmetriskt sätt innebär i detta fall att om t.ex en person förlorar 1000€ så kan den psykiska smärtan som följer av det enbart kompenseras med att man får 2000€ tillbaka. Ett av syftena med denna teori var även att försöka förklara det verkliga beteendet som styr folks ekonomiska beslut (jmf med Richar Thallers teori) (Wikipedia, 2021.).

En annan idé som genomsyrar denna teori är att när en person ställs inför ett ekonomiskt beslut så tenderar de att i så hög utsträckning som möjligt att fatta sådana ekonomiska beslut som innebär en så låg risk som möjligt att man gör en ekonomisk förlust. Enligt Kahneman och Tversky tenderar individer att undvika att ta en ekonomisk risk när det redan finns en stor sannolikhet från första början att det kommer att bli en ekonomisk vinst. Tvärtom när en individ ställs inför ett beslut när det redan från första början finns en stor risk att det blir en ekonomisk förlust så är de även mer benägna att ta mer riskabla beslut då de i denna situation inte har något att förlora ifrån första början. I denna teori finns även något som kallas för “isolations effekten”. Den innebär att när en individ ställs inför två alternativ som har samma utfall men olika vägar för att nå det gemensamma utfallet. Då tenderar individer att filtrera bort information som är likvärdig för att minska den mentala påfrestningen under beslutsfattandet och slutsatserna som de kommer fram till är beroende av hur de två alternativen har lagts fram så väljer de det som när det presenterades framstod som det mest lönsamma (Chen, 2020).

3.3.4 Livscykelhypotesen

Detta är en teori som framtagits av Franco Modigliani och Richard Brumberg under det tidiga 1950-talet. Teorin är tänkt att visa hur folks beteende när det gäller sparande och konsumerande av pengar förändras under deras livstid. Teorin förutsätter att under sin ungdom så tenderar folk att spendera sina pengar för att sedan i medelåldern spara ihop och låna pengar för att sedan kunna spendera det de sparat ihop när de går i pension (Kenton, 2020). Denna teori gör även det antagandet att individer försöker att balansera tillgångar och skulder, samt att man planerar hur man skall få ihop den personliga ekonomin att gå ihop. Det innebär att denna teori inte tar i beaktande att inte alla noggrant planerar den personliga ekonomin eller att de följer det mönster av sparande och konsumerande under sin livstid som teorin förutsätter att de gör. Den gör även ett rent allmänt antagande att folks liv följer en relativt linjär bana dvs att de studerar, skaffar ett jobb och att om de byter jobb så blir det till ett mer välbetalt sådant. Den antar alltså inte att den personliga ekonomin kan förändras drastiskt som en följd av arbetslöshet eller att man får ett mindre välbetalt jobb (Kenton, 2020).

3.3.5 Social ekonomi

Detta är en ekonomisk teori som fokuserar på förhållandet mellan den privata ekonomin och hur den påverkar ens beteende. Inom social economics finns det två olika tankesätt som kan anses komplettera varandra. Det första tankesättet är format av Gary Becker och det använder sig av tankesättet inom neoklassisk mikroekonomi för att förklara mänskligt beteende som inte traditionellt har ingått i ekonomiska teorier som brottslighet, giftermål och familjepåverkan.

Det andra tankesättet inom social ekonomi (*eng social economics*) baserar sig på principer från andra grenar som psykologi och sociologi mfl. Inom detta tankesätt använder man sig även av historia, aktuella händelser samt politik för att försöka förutspå hur konsumenternas ekonomiska beteende kommer att påverkas. Inom social economics försöker man även studera hur vissa socioekonomiska klasser och samhällsklasser ekonomiska beteende skiljer sig inom samhället. Inom social ekonomi studeras det även hur den kulturella och den personliga

ekonomiska statusen inverkar på ekonomiska beslut. T.ex inom vissa kulturer eller grupper i samhället så värderas olika saker olika mycket och det påverkar även de som är med i dessa grupper i hur de väljer att spendera sina pengar. Den ekonomiska situation påverkar även vilka möjligheter man har att slå sig fram i samhället. Har man lite pengar så blir det svårt att ta del av vissa saker inom samhället som t.ex tjänster eller utbildningar som kostar pengar jämfört med om man har tillgång till mycket pengar (Tarver, 2021).

3.4 En överblick av konsumenters kapitalsparande och investeringar

Enligt statistik från Finlands bank så tenderar de finländska konsumenterna främst att investera sina pengar istället för att placera eller spara dem på olika konton (Finlands bank, 2021). Detta stämmer även överens med de intervjuer jag genomförde. I rent monetära siffror så har de finländska hushållen investerat ca 41 miljoner i aktier (både inhemska och utländska aktier är inräknade i dessa siffror).

När det gäller fonder så är siffran ca 26 miljoner (även här är både inhemska och utländska fonder inräknande) och när det gäller sparade pengar så har finländarna ca 12,5 miljoner inbesparade på olika sparkonton (Finlands bank, 2021). Enligt den svenska Statistiska centralbyrån (SCB) finns det även variationer i investering och sparandet av pengar t.ex så tenderar hushållen att spara mindre pengar under årets tredje kvartal (SCB, 2020).

Coronapandemin medförde även att hushållen köpte mera aktier som en följd av de lägre aktiepriserna under februari-mars 2020 (Finlands bank, 2021).

4.EMPIRISK UNDERSÖKNING

4.1 Urval av respondenter

Som jag skrev tidigare i detta examensarbete så skedde mitt urval av respondenter baserat på att jag ansåg att de var de som hade mest kunskap om just aktiekonton och att de var bäst lämpade att svara på de frågor jag hade. Jag fick kontakt med mina respondenter genom att först maila Ålandsbanken, Nordea och Andelsbanken och fråga om det fanns möjlighet att ställa några frågor om aktiekonton. De var villiga och ställa upp och på Ålandsbanken intervjuade jag Hans Christensen, på Nordea Juho Pekka Savolainen. För Andelsbankens del fick det bli en annorlunda lösning då de för tillfället inte erbjuder aktiesparkonton överhuvudtaget pga av tekniska problem med deras datasystem så fokuserade jag med dem mera på att ta reda på hur deras kunders penningssparvanor ser ut.

4.2 Intervjufrågor

Jag valde att ställa identiska frågor till alla mina respondenter och de var som följer:

Fråga 1: Hur skulle du beskriva skillnaderna mellan aktie sparkonton och "vanliga" sparkonton?

Fråga 2: Var det ett självklart val för er på Nordea att erbjuda aktie sparkonton till konsumenterna?

Fråga 3: Skulle du säga att det finns några särskilda fördelar för kunden som väljer att skaffa ett aktiesparkonto?

Fråga 4: Har de åländska konsumenterna varit flitiga med att öppna aktie sparkonton sedan ni började erbjuda den tjänsten?

Fråga 5: Hur ser framtiden ut för aktie sparkonton här på Åland, tror du det är något som är här för att stanna så att säga?

Fråga 6: Om det jag läst på om aktie sparkonton stämmer så blev det möjligt att öppna dessa 1.1.2020. Detta är inte särskilt långt före coronapandemin tog fart. Min fråga är följaktligen om ert arbete med aktie sparkonton påverkades i någon större utsträckning av pandemin?

Fråga 7: Anser du rent allmänt sett att det finns några särskilda utmaningar med att jobba med aktie sparkonton t.ex jämfört med andra sparkonton?

Fråga 8: Om det inte anses för konfidentiellt att fråga, vilka sorts aktier tenderar vi på Åland att investera i?

Fråga 9: Igen om detta inte anses för konfidentiellt att fråga. Jag undrar rent allmänt hur ser sparandet ut på Åland, är det något som människor i stor utsträckning väljer att göra.

Är det vanligt att de sätter in dem på olika sparkonton eller väljer de att placera dem osv?

När jag skapade dessa frågor försökte jag främst att ta reda på hur lanseringen av aktiesparkontona hade mottagits på den åländska marknaden. Jag var även intresserad generellt hur de åländska konsumenterna väljer att spara sina samt hur de placerar dem i t.ex olika fonder. Till sist var jag även intresserad om corona pandemin hade någon effekt hur de åländska konsumenterna sparar sina pengar.

5. RESULTAT

5.1 Resultat av studien

Här nedan presenterar jag resultatet av min forskning och genomförda intervjuer. Jag valde att dela in de olika områdena jag forskade och ställde frågor om i flera underrubriker med anledning av att resultatet skulle bli mera överskådligt och enklare att läsa.

5.2 Lanseringen av aktiesparkonton

Enligt Hans Christensen vid **Ålandsbanken** har aktiesparkontona mottagits relativt bra, med tanke på att coronapandemin gjorde det svårare att sköta kundkontakter och därav blev lite av ett hinder vid lanseringen av aktiesparkontona. Hans trodde även med tanke på att ålänningar rent allmänt tycker om aktier så kunde aktiesparkonton vara ett intressant alternativ för de som redan håller på med aktier. Han nämnde även att rent allmänt så har intresset ökat för att placera pengar bland Ålandsbankens kunder. Ett litet potentiellt hinder som kan göra aktiesparkonton oattraktivt för de som gillar att handla med svenska aktier som nämndes av Hans var att man inte kan koppla ett valutakonto till sitt aktiesparkonto vilket innebär att det blir svårare att handla med svenska aktier.

Utöver det frågade jag även Hans om några aspekter runtomkring aktiesparkontona. Det första jag undrade var om det var ett självklart val att ens erbjuda aktiesparkonton. På det svarade han att det var ett ganska självklart val att erbjuda dem men att de dock valde att göra kalkyler innan för att kontrollera att det verkligen var lönsamt att lansera dem.

Jag var även intresserad om det fanns några särskilda utmaningar med att arbeta med aktiesparkonton jämfört med andra typer av sparkonton. Det som Hans nämnde gällande den frågan var att det främst var det annorlunda regelverket som finns kring aktiesparkonton samt att försöka övertyga de som redan har sparkonton sedan tidigare att få dem att öppna ett aktiesparkonto.

För **Andelsbankens** del så hade de inte lanserat dem ännu utan de hoppas kunna göra det i år om allt går enligt planerna. Enligt Hannes Byskata vid Andelsbanken så är anledningen till den försenade lanseringen att det krävs stora systemförändringar i deras banksystem som de behöver få att fungera innan de kan börja erbjuda aktiesparkonton till deras kunder.

Vid **Nordea** ansåg Juha Pekka Savolainen som jag intervjuade att själva lanseringen av aktiesparkontona hade gått så som de hade förväntat sig. Han beskrev även att det som en följd av lanseringen av aktiesparkontona så hade det uppstått ett intresse bland sådana som inte tidigare var intresserade av sparande, vilket han såg som någonting positivt. Dessutom så nämnde han att de fått in nya kunder tack vare aktiesparkonton vilket även det var en positiv sak.

Liksom vid Ålandsbanken kändes det även för Nordeas del som en självklar sak att erbjuda aktiesparkonton. Juha Pekka nämnde att man på Nordea gärna vill känna att man gärna är i framkant när det gäller att erbjuda nya typer av banktjänster till kunden. Kontotyper motsvarande aktiesparkonton har sedan tidigare funnits i de övriga nordiska länderna och när de nu även erbjuds i Finland och Åland så är vi nu även mera i linje med de övriga nordiska länderna. En annan positiv följd som Juha Pekka nämnde pga aktiesparkonton är ett ökat intresse för placering vilket han ansåg som bra då vi enligt honom rent allmänt har för mycket pengar på vanliga bankkonton här i Finland/Åland.

Slutligen verkade det faktiskt vara en viss skillnad mellan hur flitiga Nordeas kunder var att öppna aktiesparkonton jämfört med Ålandsbanken då jag utifrån mina intervjuer med Hans och Juho Pekka fick intrycket att på Nordea var det något som rent av var något av en trend bland deras kunder medans det hos Ålandsbanken verkade vara så att aktiesparkontona öppnades i en liknande takt som andra typer av sparkonton.

5.3 Sparande och placering på Åland

Förutom aktiesparkonton var jag även intresserad av hur det såg ut med övrigt sparande och placering på åländska marknaden och om det fanns några allmänna trender i konsument beteendet.

För **Ålandsbankens** del nämnde Hans Christensen att bland deras kunder är det populärt att investera i aktier hos lokala åländska bolag samt bolag i Sverige och Finland som tenderar att ge dividend. En annan trend när det gäller sparande så är att deras kunder mer och mer intresserar sig för deras specialplaceringsfonden inom bostad, tomt och vindkraft. Dessutom så vill deras kunder ha mera klimathänsyn när de gör sina placeringsval.

Gällande **Andelsbanken** nämnde Hannes Byskata att även bland deras kunder föredrog de att investera i aktier. Hannes upplevde själv även att ålänningar traditionellt sett har föredragit att investera i aktier som en möjlig förklaring till varför aktier är så populära. För Andelsbankens kunder så föredrog de aktier i företag som gav stabila dividender och när det gällde fonder så föredrog deras kunder index och hållbara fonder, just fonder är något som ökat i popularitet bland deras kunder. Hannes tyckte även att intresset kring sparande och placering på Åland var relativt bra men att det ännu kunde förbättras.

Hos **Nordea** ville inte Juha Pekka Savolainen rakt ut nämna när det gällde särskilt aktier vad som var vanligast bland deras kunder att investera i då ha inte ville "lägga alla ägg i samma korg" som han uttryckte de. Han hänvisade att även Nordea erbjuder möjligheten att investera i lokala Åländska bolag till deras kunder

5.4 Övriga synpunkter bland respondenterna

Jag var även intresserad om coronapandemin på den åländska placeringsmarknaden. Alla tre av mina respondenter var överens att effekten inte var så dramatisk som man kunde tro utan det har löpt på relativt bra trots det. Hannes Byskata vid Andelsbanken nämnde att åtminstone bland deras kunder så var det tom hög aktivitet när coronapandemin tog fart och att hållbara

investeringar har blivit populära bland deras kunder under pandemins gång. Att aktiviteten har ökat under coronapandemin kan ju även vara en följd av de lägre priserna på marknaden som nämndes som en följd av pandemin enligt Finlands bank vilket ju även är något som kan ha avspeglats här på Åland också.

När det gällde hur mycket hjälp kunde ville ha så åtminstone när det gällde Andelsbankens kunder så tenderar de flesta att vilja sköta placerandet av aktier, fonder mm själva och att tröskeln för att söka hjälp känns låg för kundens del men att det nog vore bra om det var flera som bad om hjälp.

Till sist så nämnde även Hannes Byskata att som en följd av finanskrisen 2008 så har byråkratin ökat mer och mer under årens gång vilket gör att fokuset har skiftat från att hjälpa kunder till att arbeta mera med den byråkratiska delen.

Juha Pekka Savolainen hade även åsikten att det vore bra om intresset för sparande och placering blev högre hos speciellt ungdomar. Ett ökat intresse var även något som mina andra två respondenter önskade sig och kanske man även kan anta att även hos dem var intresset bland ungdomar mindre för sparande och placering jämfört med äldre kunder även om det vore fel att sätta ord i munnen utan att ha all fakta till hands. Juha Pekka nämnde även att det vore fördelaktigt om fler personer började spara/placera i ett tidigt skede av livet. Detta då han ansåg det fördelaktigt med att ha en personlig sparbuffert med både kortsiktigt sparande på sparkonto och långsiktigt sparande vid sidan om sparbufferten. Juha Pekka nämnde även att de som har bostadslån och amortering har en fördel av att ha sina pengar på ett sparkonton medans de betalar av amorteringen.

6. DISKUSSION OCH SLUTSATS

De resultat jag fick av studien kändes för min del emellanåt något överraskande. Det jag tänker främst på är den ökade aktiviteten på de finansiella marknaden under coronapandemin, personligen hade jag förväntat mig det motsatta. Rent spontant antar jag att detta har att göra med att priserna var lägre då och folk passade på att ta till vara den möjligheten. Rent teoretiskt kan man även koppla detta till *Prospect theory* som bla nämnde att då folk känner att de inte har något att förlora så är de villiga att ta mera riskabla beslut och det kanske just var en sådan stämning under coronapandemins första dagar. En annan sak som var intressant att få reda på var populariteten av att hålla på med aktier på Åland. Själv trodde jag att det skulle vara relativt små skillnader mellan placering i t.ex fonder och sparkonton jämfört med investeringar i aktier ute bland kunderna.

Gällande aktiesparkonton så verkar de enligt min åsikt och de resultat jag fick av studien vara något som man kan se som en sorts komplement eller alternativ till de typer av sparkonton som redan finns att välja hos bankerna. Det som talar för aktiesparkontona är att vi på Åland generellt sett tycker om att hålla på med aktier och ur den synvinkeln kan de säkert kännas som ett intressant alternativ för de som redan håller på med sparande och placering. Det som talar emot dem enligt mig så är det som nämndes av mina respondenter och som även framkom av statistisk fråga från Finlands bank är vi i Finland och Åland generellt sett föredrar att investera och placera pengarna i fonder jämfört med att spara dem på sparkonton. En annan aspekt som nämndes av en av mina respondenter var att när det gäller sparande och placering är att det krävs ett visst intresse från kundens sida för att nå optimala resultatet t.ex när det gäller att investera i enskilda aktier så krävs det i stort sett att man följer upp sin investering kontinuerligt och det är förstås inte alla som har tiden och intresset att hålla på med just detta och man därav bör ha i beaktande att inte alla har orken eller viljan att spara och placera.

Själv tror jag om man skall tala om "popularitet" i dessa sammanhang så tror jag att aktiesparkontona kommer att öppnas i en liknande takt som andra sparkonton som redan finns, möjligen med en något snabbare takt pga av det intresse för aktier som redan finns på Åland.

Dessutom så kan man anta att det finns en viss skillnad mellan hur takten för öppnandet av aktiesparkonton bland kunderna hos de tre åländska bankerna.

Andra intressanta synpunkter och lärdomar av detta arbete var att intresset för sk hållbara fonder har ökat på senare tid. På ett sätt så känns detta som en naturlig konsekvens av det ökade intresset för miljövänliga och hållbara tillvägagångssätt som genomsyrat många aspekter av samhället på senare år och på ett sätt känns det inte förvånande att detta även reflekteras i den finansiella marknaden också. Det nämndes även en ökad reglering av den finansiella marknaden som en följd av finanskrisen 2008. Hur mycket eller hur lite marknaden bör regleras är en debatt för sig men det på ett sätt känns det förstås beklagligt att det ger mindre utrymme att arbeta med och hjälpa kunderna något som man kan anse är en del av kärnverksamheten för en bank.

6.1 Validitet och reliabilitet

Validiteten i detta arbete anser jag är någorlunda stark. Jag anser att nivån på mina respondenter var hög och de svarade på ett ärligt vis samt att de var tillmötesgående med att hjälpa mig få svar på mina frågor. En sak som ställde till det var att det var svårt att få till en intervju med en av mina respondenter vilket gjorde att det blev en viss osäkerhet med hur detta arbete skulle bli då jag inte visste förrän i sent skede om jag skulle få till stånd en intervju och sedan kunna föra in den informationen i examensarbetet.

När det gäller reliabiliteten så anser jag att detta är en typ av ämne där resultatet av studien kan variera från gång till gång då den finansiella marknaden är i ständig förändring och trenderna kan skifta. Detta leder till att de resultat man får när man gör en ny studie om samma ämne kan variera lite just på grund av att trenderna och situationen på marknaden har förändrats sen den senaste undersökningen.

6.2 Förslag till framtida forskning

Jag anser att det finns ett rätt stort område för framtida forskning när det gäller aktie sparkonton. Framst för att detta är något relativt nytt här på Åland och Finland som bara varit tillgängligt sen 2020 vilket ger rum för fler infallsvinklar än bara de jag valt att använda mig

av. Något man t.ex kunde forska om gällande aktiesparkonton i framtiden är att undersöka hur situationen och trenderna för dessa konton ser ut utanför Åland och Finland. Främst tänker jag att man kunde undersöka situationen i Sverige och övriga Norden men om man är riktigt ambitiös kunde man även se hur det är i övriga Europa. En annan aspekt man kunde titta på i en framtida undersökning är en form av enkät eller kundundersökning bland "gemene man" så att säga för att få in deras perspektiv på hur de ser på detta ämne.

Som en följd av det jag kom fram till i min undersökning tror jag även att det vore intressant att se varför just aktier är så populära bland oss ålänningar. Mina respondenter var alla överens om att aktier var populärt att hålla på med bland deras kunder och jag anser att forska om varför det just har blivit som det har blivit vore ett intressant ämne i ett framtida examensarbete.

KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

Avanza. (n.d). *Hur fungerar aktieutdelning?*. Hämtat från:

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/aktier/vad-ar-utdelning.html>

Avanza. (n.d). *Hur handlar man med aktier?*. Hämtat från:

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/aktier/hur-handlar-man-med-aktier.html>

Avanza. (n.d) *Vad är en aktie?*. Hämtat från:

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/aktier/vad-ar-aktier.html>

Bluestep. (2021) *Flexibelt sparande med rörlig ränta*. Hämtat från:

<https://www.bluestep.se/spara/rorlig-ranta/>

Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber AB

Businessballs. (29.11.2017). *What is nudge theory?*. Hämtat från:

<https://www.businessballs.com/improving-workplace-performance/nudge-theory/>

Chen, J. (18.4.2021). *Expected utility*. Investopedia. Hämtat från:

<https://www.investopedia.com/terms/e/expectedutility.asp>

Chen, J. (28.7.2020). *Prospect theory*. Investopedia. Hämtat från:

<https://www.investopedia.com/terms/p/prospecttheory.asp>

Darmer, P. & Freytag, P. V. (1995). *Företagsekonomisk undersökningsmetodik*. Studentlitteratur

Encyclopedia Britannica. (2017). *Savings bank*. Hämtat från:

<https://www.britannica.com/topic/savings-bank>

Finlands bank. (2020). *Rekordstora investeringar i finländska investeringsfonder*. Hämtat från:

https://www.suomenpankki.fi/sv/statistik/Sparande-och_investering/#_ftnref2

Kenton, W. (26.7.2020). *What is life cycle hypothesis?*. Investopedia. Hämtat från:

<https://www.investopedia.com/terms/l/life-cycle-hypothesis.asp>

Labaree, R. V. (2009). *Research guides: Organizing your social sciences research paper: 5.*

The literature review. Hämtat från:

<https://www.libguides.usc.edu/writingguide/literaturereviewciences>

Nobelkommitten. (2017). *Richard Thaler integrating economics with psychology*.

Nobelkommitten Hämtat från:

<https://www.nobelprize.org/uploads/2018/06/advanced-economicsciences2017-1.pdf>

Nordea. *Fasträntekonto ett sparkonto med fast ränta*. Hämtat från:

<https://www.nordea.se/privat/produkter/spara-investera/sparkonton/fastrantekonto.html>

Olsson, H. & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen- Kvalitativa och kvantitativa perspektiv (Vol 3)*. Stockholm: Liber.

Pettinger, T. (n.d) *Expected utility theory*. Economicshelp. Hämtat från:

<https://www.economicshelp.org/blog/glossary/expected-utility-theory/>

Popov, V. S. (9.10.2017). *Why Richard Thaler won the 2017 economics Nobel Prize*. The Conversation. Hämtat från:

<https://theconversation.com/why-richard-thaler-won-the-2017-economics-nobel-prize-85404>

Statistiska centralbyrån. (2020). *Fortsatt högt hushållssparande under tredje kvartalet*. Hämtat från:

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/finansmarknad/finansrakenskaper/sparbarometern/pong/statistiknyhet/sparbarometern/>

Sverigekredit. *Sparkonto- Vad är ett sparkonto?*. Hämtat från:

https://en.wikipedia.org/wiki/Nudge_theory

Tarver, T. (23.3.2021). *What is social economics?*. Investopedia. Hämtat från:

<https://www.investopedia.com/terms/s/social-economics.asp>

Vero skatt. *Aktieförsäljning* Hämtat från:

<https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/placeringar/aktieforsaljnin/>

Vero skatt. *Aktiesparkonto*. Hämtat från:

<https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/placeringar/aktiesparkonto/>

Von Konow, K. (10.12.2019). *Aktiesparkonto är ett nytt sparinstrument*. Reims & co Hämtat från: <https://www.reims.fi/blogi/aktiesparkonto-ar-ett-nytt-sparinstrument/>

Wikipedia. (2021). *Aktie*. Hämtat från: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Aktie>

Wikipedia. (2021). *Nudge theory*. Hämtat från: https://en.wikipedia.org/wiki/Nudge_theory

Wikipedia. (2021). *Prospect theory*. Hämtat från: https://en.wikipedia.org/wiki/Prospect_theory

Wikipedia. (2021). *Savings account*. Hämtat från:

https://en.wikipedia.org/wiki/Savings_account

Wikipedia. (2019). *Sparkonto*. Hämtat från: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Sparkonto>

Wikipedia. (2021). *Von Neumann-Morgenstern theorem*. Hämtat från:

https://en.wikipedia.org/wiki/Von_Neuman-Morgenstern_utility_theorem

Örebro Universitet. (7.10.2018). *Använd källor i din text*. Örebro Universitet Hämtat från:
<https://www.oru.se/ub/for-studenter/skrivguide/referera-och-citera/Anvand-kallor-i-din-text/>